

Positiv udvikling i brugen af kødkvægstyre

Ruth Bønløkke Davis (SEGES) og Kristina Vanggaard Brødbæk (VikingDanmark)

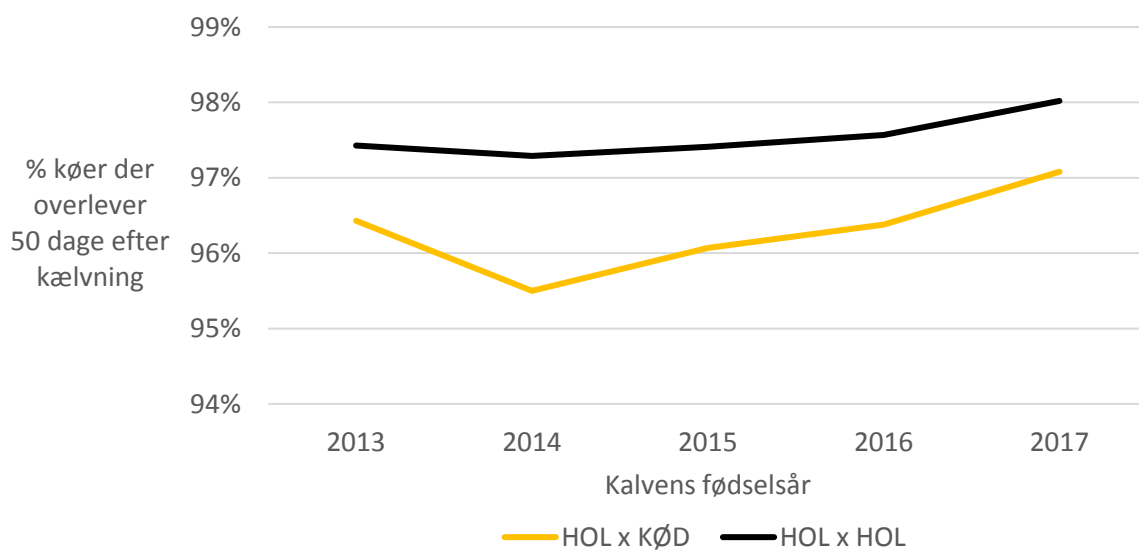
I november 2013 blev X-listen, som rangerer kødkvægstyre anvendt til krydsning med malkekøer, publiceret første gang. Den gør det muligt at sammenligne kødkvægstyre på tværs af racer, så mælkeproducenten kan udvælge de bedste kødkvægstyre for både fødselsegenskaber, tilvækst og form. Resultater viser, at de bedste tyre sænker kodødeligheden, giver lettere kælvninger og flere levendefødte kalve.

Flere køer får krydsningskalve

Antallet af køer, der insemineres med kødkvægssæd, har været stærkt stigende de sidste fem år. I 2013 var antallet af insemineringer på omtrent 80.000, mens det i 2017 er mere end fordoblet til over 180.000. Denne stigning skyldes øget fokus på reduceret opdræt og at sænke udskiftningsprocenten.

Flere køer overlever end tidligere

Figur 1 viser udviklingen i ko-overlevelse 50 dage efter kælvning for Holstein køer, som har fået enten en renracet- eller en kødkvægskalv. De Holstein køer, som har fået en kødkvægskalv, har lidt ringere overlevelse end dem, som får en renracet kalv, men generelt har der været en positiv udvikling i overlevelsen. En anden positiv tendens er, at forskellen mellem de køer, der har fået en renracet og en kødkvægskalv er blevet mindre. De kødkvægstyre, som anvendes nu, er udvalgt specielt med henblik på krydsning med malkekøer – især med fokus på, at fødselsegenskaberne skal være helt i top.

Figur 1. Forskellen i ko-overlevelse mellem år for 2. kalvs Holstein køer, der har fået hhv. en renracet eller en kødkvægskalv.

Livskraft og forløb bedst for toptyrene

I tabel 1 ses, at køerne har en højere overlevelse 50 dage efter kælvning, hvis der anvendes kødkvægstyre med et højt indeks for livskraft og forløb sammenlignet med, hvis tyren har et lavere indeks. Kalvens livskraft og kælvningsforløbet er også væsentlig bedre, hvis de bedste tyre anvendes.

Tabel 1. Effekten af de bedste og dårligste kødkvægstyre, inddelt efter gennemsnittet af deres indeks for livskraft og forløb på koens overlevelse (50 dage efter kælvning), kalvens livskraft og kælvningsforløbet. For 2. laktation Holstein køer, som har kælvnet i 2016-2017.

Kødkvægstyre	Antal kalve	Koens overlevelse 50 dage efter kælvning	Livskraft af kalven	Kælvningsforløb
Bedste	10.587	96,7 %	0,960	1,25
Dårligste	1.730	96,1 %	0,938	1,44

Forbedring af X-indekset

Som figuren tydeligt viser, har X-indekset haft en positiv effekt på fødselsegenskaber og ko-overlevelse. Hvis man anvender kødkvægstyre, der ligger højt på for X-indekset, får man både flere levende køer og kalve samt et lettere kælvningsforløb. X-indekset er under konstant udvikling og står indenfor nærmeste fremtid til at blive forbedret yderligere. Det vil betyde, at de kødkvægstyre, der udvælges til krydsning med malkekøer, vil blive udvalgt endnu mere præcist, og den positive udvikling vil forsætte.